NEDERLANDSE STRAATDOKTERS GROEP

Aan: de vaste Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Betreft: inbreng CD arbeidsmigratie van 12 november 2026
Datum: 3 november 2026
Per email: cie.szw@tweedekamer.nl

Contact:
Team NSG
Tel. 085 203 18 64
info@straatdokter.nl

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Voor uw commissiedebat over arbeidsmigratie op 12 november 2026 brengt de Nederlandse Straatdokters Groep inzichten in die volgens ons onderbelicht blijven. Jaren na het rapport Roemer worstelen regering en Kamer nog steeds met deze vraagstukken.

De Nederlandse Straatdokters Groep (NSG) is het landelijke netwerk van artsen, verpleegkundigen en andere zorgprofessionals voor dakloze en zeer kwetsbare mensen. Op straat, in de maatschappelijke opvang en op andere laagdrempelige locaties zien wij dagelijks wie uitvalt en geen toegang meer vindt tot reguliere zorg en ondersteuning.

Onze artsen en verpleegkundigen behandelen arbeidsmigranten die na verlies van werk, inkomen, huisvesting en verzekering op straat belanden. Vanuit die medische praktijk zien wij de gevolgen wanneer werkgevers en uitzendbureaus hen naar Nederland halen, maar bij ziekte of uitval onvoldoende verantwoordelijkheid blijven dragen.

Arbeidsmigranten mogen niet het restproduct worden van een verdienmodel

Wie arbeidsmigranten werft en van hun arbeid profiteert, draagt ook verantwoordelijkheid als het misgaat. De NSG is niet tegen arbeidsmigratie: arbeidsmigranten leveren belangrijk werk en werkgevers en sectoren kunnen goede redenen hebben om mensen uit andere Europese landen te werven.

In de straatzorg zien wij hoe verlies van werk ook huisvesting en zorgverzekering bedreigt: werk, inkomen, wonen en zorg zijn vaak sterk verweven. Zonder inkomen, netwerk of geld voor terugkeer kan iemand dakloos raken. De arbeidsmigrant, gemeenten, opvang en straatzorg dragen de gevolgen. Dat vinden wij onacceptabel.

> **De baten van arbeidsmigratie kunnen bij werkgevers en sectoren liggen, terwijl de risico's en kosten van uitval niet vrijwel volledig op de arbeidsmigrant en de samenleving mogen worden afgewenteld.**

Verantwoordelijkheid begint bij de werving: werf alleen voor reëel beschikbaar werk en wees vooraf eerlijk over inkomen, arbeidsduur, huisvesting en risico's. Niet iedereen die naar Nederland wordt gehaald, vindt hier duurzaam werk. Ook worden sociaal, psychisch of financieel kwetsbare mensen geworven, die sneller kunnen uitvallen. Dat vraagt extra zorgvuldigheid van werkgevers en uitzendbureaus.

Het mag geen bedrijfsmodel worden om meer mensen naar Nederland te halen dan er duurzaam werk beschikbaar is, vervolgens de best functionerende werknemers te behouden en het risico van degenen die uitvallen bij henzelf en de samenleving neer te leggen.

> **Als uitval voorspelbaar is, moeten werkgevers en uitzendbureaus die met hun werving en arbeidsvoorwaarden daaraan bijdragen, ook verantwoordelijkheid dragen voor de gevolgen.**

Niet steeds nieuwe regels, maar zorgen dat bestaande regels werken

Nieuwe verplichtingen brengen bonafide werkgevers en uitzendbureaus extra administratie en kosten. Bewuste overtreders worden pas geraakt als toezicht en handhaving werken. Beantwoord daarom niet ieder probleem met nieuwe regels.

Vraag eerst welke regels al bestaan, waarom zij misstanden onvoldoende voorkomen en wat nodig is om ze te handhaven. Beoordeel daarna of nieuwe regels nodig zijn.

Nieuwe regelgeving heeft weinig waarde wanneer degenen voor wie zij vooral bedoeld is de regels zonder serieuze pakkans of consequenties naast zich neer kunnen leggen.

Van politieke aandacht naar verandering op straat

Dit position paper moet bijdragen aan uitvoering en merkbare verandering voor mensen, niet vooral aan een nieuwe cyclus van Kamervragen, moties, onderzoeken en rapportages. Moties en toezeggingen van de vaste Kamercommissie zijn zinvol als zij die verandering dichterbij brengen.

Stuur op uitvoering, verantwoordelijkheid en handhaving. De problemen zijn al jaren bekend. Opnieuw vooral inzetten op onderzoek, monitoring of aanvullende regels kan veel bestuurlijke energie kosten zonder iets te veranderen aan de gevolgen die artsen en verpleegkundigen dagelijks op straat zien.

Vier vragen aan de commissie

1. **Hoe voorkomt u werving zonder duurzaam werk?** Stel als norm: haal arbeidsmigranten alleen actief naar Nederland voor daadwerkelijk en duurzaam beschikbaar werk. Voorkom constructies waarbij voorspelbaar een aanzienlijk deel snel uitvalt.
2. **Hoe maakt u werkgevers en sectoren medeverantwoordelijk bij uitval?** Regel een reële overgangsperiode met huisvesting, zorg en begeleiding naar ander werk. Wie een arbeidsmigrant naar Nederland haalt, mag bij ziekte of werkverlies niet van de ene op de andere dag alle verantwoordelijkheid beëindigen. Bied ondersteuning bij terugkeer als de betrokkene dat zelf wil.
3. **Hoe geeft u toezicht en handhaving prioriteit?** Richt die op structurele overtreders. Breng eerst in beeld welke bestaande regels niet worden nageleefd, hoe groot de pakkans is en waarom overtreders kunnen doorgaan. Voorkom dat nieuwe verplichtingen vooral bonafide werkgevers en uitzendbureaus belasten.
4. **Hoe maakt u de medische en maatschappelijke gevolgen van uitval zichtbaar?** Breng in beeld hoeveel arbeidsmigranten dakloos, onverzekerd of ernstig ziek raken en hoeveel mensen overlijden. Laat nieuwe registraties en jaarlijkse rapportages geen vervanging zijn voor maatregelen waarvan de noodzaak al duidelijk is.

> **Kernboodschap**
> Wie de baten ontvangt, draagt ook verantwoordelijkheid voor de risico's. Arbeidsmigranten mogen niet worden geworven voor hun arbeid en bij ziekte, uitval of werkverlies als restproduct bij gemeenten, opvang en straatzorg belanden. Niet automatisch meer regels, maar verantwoorde werving, verantwoordelijkheid na uitval en handhaving van bestaande regels zijn nodig.

Vanuit de medische praktijk laat de NSG zien waar de gevolgen van uitval terechtkomen en wat nodig is om ziekte, onverzekerdheid en dakloosheid te voorkomen.

Heeft u vragen, neem dan vooral contact op met mij op.

Met vriendelijke groet,

Dinand Abels
Directeur Stichting Nederlandse Straatdokters Groep